

La nostra roba,
la nostra
responsabilitat:
la petjada
Sociohídrica

CAMISETA BANGLADESH

Litros de agua: 113 L de agua

Emissiones de CO₂: 2465 kg

Condiciones laborales: Explotación laboral. Más de
4 millones de personas están explotadas, sobre
todo mujeres

Centre educatiu i lloc:
Col·legi Lourdes Fuhem
Madrid

Data de realització:
07/05/2021

Persona de contacte:
Carlos Díez Hernando

Dades de contacte:
c.diez@colegiolourdes.fuhem.es

Context del centre, nivell educatiu i perfil de l'alumnat:

El col·legi Lourdes té concertades amb l'Administració educativa totes les seves unitats i totes les etapes escolars. La gran majoria de les alumnes i els alumnes venen de zones diferents del districte de La Latina, tot i que en el batxillerat és freqüent que vingui alumnat d'altres districtes de Madrid. És un col·legi amb una comunitat educativa molt enriquidora perquè és molt diversa, i aquesta és la seva senya d'identitat. El col·legi té una llarga història a la zona com a lloc de trobada per a reunions, conferències o activitats diverses. Habitualment és utilitzat per associacions juvenils, per ONG i altres

organitzacions. Els esdeveniments festius o culturals es fan oberts al barri i amb el col·legi es participa per tenir cura de l'entorn proper.

L'alumnat participant d'aquesta activitat va ser l'alumnat de 4t de l'ESO. Degut a la pandèmia, el grup que hi havia era reduït, d'uns 15 alumnes, que van ser els qui van organitzar l'activitat i la van dur a terme amb l'alumnat de 2n de l'ESO, que disposa de 4 línies, per tant, vam arribar a un total de 100 alumnes.

Descripció breu de l'experiència

En què va consistir?

L'alumnat de 4t de l'ESO va organitzar un estand al col·legi Lourdes anomenat: La nostra roba, la nostra responsabilitat: l'empremta sociohídrica. En aquest estand, es convidava la resta d'alumnes de 2n de l'ESO a dur peces de vestir de casa per poder mesurar l'impacte social i ecològic que tenen en el planeta i en la vida de les dones que les fabriquen.

Per a això, a l'estand, es disposava d'una taula on hi apareixia una relació de materials (cotó, llana, polièster, elastà, lli, etc.), juntament amb els litres d'aigua i quilograms de CO₂ necessaris per a la fabricació d'un pes determinat de cada un dels materials, com per exemple, 300 g de cotó - 6 kg de CO₂ - 400 l H₂O.

L'alumnat participant pesava les peces que rebien i en llegien les etiquetes, tot anotant el percentatge de materials dels quals n'estan compostes. Amb aquesta informació i les taules disponibles, calculaven quants kg de CO₂ i litres d'aigua calen per fabricar-les mitjançant diferents regles de tres.

Posteriorment, analitzaven el país on es va fabricar aquesta peça. Quines condicions laborals tenen les dones que treballen a les fàbriques? Quins drets laborals es vulnereixen? Seria menor l'impacte mediambiental de la peça si es fabriqués a prop d'on es consumeix? Quant CO₂ s'emet en el seu transport?

Amb tota aquesta informació, l'alumnat de l'estand elabora una etiqueta de cartolina que serà duta a la casa del/de la propietari/ària de la peça.

Què em propoſava fer?

- Reflexionar sobre l'impacte ambiental i social de la roba que consumim
- Prendre consciència de quines decisions estan en la nostra mà per tenir cura del planeta i els cossos i vides de les dones

Què vaig fer i com ho vaig fer?

Després de les sessions formatives, vam fer una jornada de reflexió en la qual es va poder posar sobre la taula quins aspectes de tot allò que s'havia treballat els havien cridat més l'atenció.

Tot el grup estava d'acord que el consum de la roba era un tema interessant per treballar amb el jovent de la seva edat perquè tothom havia consumit més roba de la que necessitava i sentia la pressió per comprar-ne més, tot i saber que en els seus armaris hi havia vestuari suficient. També sentien aquesta desconexió entre el gest d'un clic en la compra en línia d'una samarreta i les conseqüències que aquest clic tenia sobre les vides d'altres persones i de la cura del planeta.

Es va proposar fer una activitat en què s'aprofundís en aquestes conseqüències i, alhora, aquesta reflexió que estaven tenint a l'aula, s'apropés a la resta de l'alumnat del col·legi Lourdes. Es va proposar fer un estand al qual s'invitaria l'alumnat de 2n de l'ESO a dur una peça de roba i per poder retornar-los una etiqueta mediambiental on es reflectís l'impacte que la fabricació i el transport d'aquesta peça tenia sobre el planeta i sobre els cossos de les dones.

Per això, vam tenir una sessió més on l'alumnat es va organitzar en dos grups. Un dels grups va treballar en l'elaboració de les taules per calcular el consum de litres d'aigua i l'emissió de CO₂ dels diferents materials a partir d'un pes donat.

L'altre, va treballar en la recopilació d'informació sobre les condicions laborals de les dones en una mostra representativa de països productors de roba.

El dia de l'activitat, es van posar dos estands al centre, en els quals es disposava d'una balança, cartolines, les taules per al càlcul i retoladors. La resta de l'alumnat s'anava apropant a l'estand amb la seva peça de roba, que era pesada i, posteriorment, analitzada a partir de la procedència i el material del qual estava feta.

Quins objectius hem aconseguit?

- L'alumnat de 4t de l'ESO no ha estat només receptor de coneixement sinó que ha generat espais de reflexió i construcció col·lectiva, la qual cosa ha permès apropiat-se del procés i ser transmissor d'allò que s'ha après.
- L'aprenentatge rebut sobrepassa les parets de l'aula i té efecte multiplicador, i arriba a un nombre més gran de persones (alumnat d'altres cursos escolars).

Quins elements de l'estructura escolar i del context penso que han estat un suport o un fre per aconseguir els meus objectius?

La perspectiva ecosocial del centre ha facilitat la posada en marxa de les activitats d'aquesta tipologia, perquè afavoreix el desenvolupament de les persones amb capacitat reflexiva, curiositat, capacitat d'aprendre i comunicar. Ajuda a aconseguir que l'alumnat es reconegui com a ésser social, solidari, conscient de la pluralitat de contradiccions socials que l'envolta, disposat a aprendre a tractar-les amb els principis d'equitat, justícia i llibertat. Per últim, des del centre educatiu es pretén posar de manifest la nostra condició d'éssers ecodpendents, habitants d'un planeta sostingut per lleis naturals que cal respectar.

Quins aprenentatges i reptes n'extrec?

L'aprenentatge principal que s'obté després del desenvolupament de l'activitat és el potencial d'autoorganització del grup.

Pel que fa als reptes, caldria destacar el temps disponible per al desenvolupament d'aquestes propostes que, en moltes ocasions, queden limitades a les hores de tutoria, i per això no se li dona la importància que tenen en la resta d'assignatures. Per a aquests processos d'autoorganització del grup i construcció col·lectiva del coneixement calen temps i espais perquè hi tinguin lloc.

Persones o organitzacions que han participat en la preparació i execució de l'experiència

La col·laboració i la implicació dels tutors i les tutores de 2n de l'ESO va ser essencial per al desenvolupament de l'activitat. Aquesta sessió va tenir lloc en horari escolar i va permetre que el seu alumnat sortís de les aules per poder visitar l'estand de l'empremta sociohídrica.

Per altra banda, el suport de la Fundació InteRed, que facilita espais on reflexionar col·lectivament sobre el nostre sistema, sobre la nostra forma de consumir i acompanyant en el disseny de l'activitat l'alumnat i el personal docent.

Recursos o materials de suport/referència

Guia de les bones pràctiques: Aprendre a tenir cura de la vida. Pràctiques educatives per posar en valor l'eco i la interdependència des de les aules.
<https://www.intered.org/es/recursos/aprender-cuidar-la-vida>

